

Cristina Clemente

(entrevistada per Emiliano Pastor)

Fa anys, a les proves d'accés a l'Institut del Teatre, hi va haver una noia que em va caure molt bé. Vaig creure que es deia Cristina i en veure que havia aprovat vaig posar un somriure a la llista al costat del seu nom. Però em vaig equivocar, la noia no havia entrat i a qui li vaig posar el somriure va ser una altra, una que em feia molta por perquè dirigia com si entrenés soldats: la terrible Cristina Clemente. Després la vaig conèixer i aquesta fermesa va resultar només superficial. Un cop més ho reconec, sempre m'equivoco amb les meves primeres impressions. Ara seguim fent teatre molt lluny l'un de l'altre, així que l'entrevista la vam fer cadascú en un hemisferi diferent, des de dos locutoris iguals. Agraïm al Messenger el seu agradable servei, i lamentablement informem al lector que tots les emoticones de l'entrevista han estat eliminades per a aquesta edició.

Què es el que més odies d'escriure teatre?

Pasapalabra. És broma! Suposo que conèixer la tècnica. Quan tenia 20 anys escrivia més lliurement que ara. Ara la teoria em treu llibertat i fa que m'autocensuri molt, tot i que sóc conscient que he de discernir entre teoria i pràctica... M'és molt difícil.

Ets a quart de l'Institut del Teatre (IT), a l'especialitat de Dramatúrgia. El que has après d'alguna manera et va en contra?

Home, no ho diria així... Em va en contra en el sentit que he perdut espontaneïtat. Abans tot ho feia sense por, perquè com que no coneixia els recursos, escrivia per intuïció i sense por. Ara escric i al mateix temps tinc algunes eines per analitzar que em fan ser més conscient del que està malament i del que no. Per tant a l'hora d'analitzar els textos, quan ja els tinc escrits, puc arreglar-los i revisar-los amb el que he après a l'IT.

Quins són els primers passos que fas per escriure una obra, de què parteixes?

No sóc gaire metòdica, però m'agra-

da escriure textos no teatrals abans d'escriure un text dramàtic. Perquè en el moment que poso els personatges i els faig parlar, ja estic prenent moltes decisions, ja estic reduint-ho tot. S'entén? La idea ja no pot créixer gaire.

Com és aquesta preparació abans d'escriure un diàleg?

D'alguna manera es descarten moltes coses. Escric coses disperses, situacions que m'agraden de la història que vull explicar, contes, frases que trobo... Em baso molt en situacions que per alguna cosa m'han quedat al cap, em passa molt que una situació que he vist, encara que sigui al metro, per alguna cosa, no l'oblido. També anècdotes que m'expliquen...

L'argument el prepares abans d'escriure o va sorgint?

M'agrada que vagi sorgint a partir d'anècdotes i coses reals, perquè penso que això fa els personatges més versemblants, més particulars, menys tòpics... Normalment, les poques vegades que ho he fet al revés, no m'ha anat gaire bé.

Els teus personatges sempre són molt humils, molt quotidians. Per què?

Perquè és el meu món. M'agraden les històries petites de la vida quotidiana, perquè els grans temes són a la vida quotidiana. M'agrada parlar dels sentiments, de les relacions humanes, i per fer-ho m'és molt més fàcil fer-ho des del meu món, des del món que jo conec. No em plantejo escriure una obra sobre l'Índia, perquè no es el meu món, ni el món del públic per al qual jo puc escriure.

Fas servir molt l'humor. Et surt o ho busques?

La veritat és que em surt. Quan intento fer alguna cosa amb sentit de l'humor, acostuma a no fer gràcia.

Què creus que aconseguixes amb l'humor?

A mi m'agrada posar situacions còmiques en històries tristes, perquè de vegades una situació còmica en un context trist pot potenciar la pena i la identificació del públic amb el personatge. M'agraden les obres que et fan riure i plorar a la vegada, com la vida, tot i que és molt difícil escriure-les.

Si ara haguessis acabat d'escriure la millor obra de la teva vida, com seria?

Una història petita, aparentment una història senzilla, però que en el fons parla dels sentiments profunds de les persones

Has escrit obres col·lectivament?

No gaire. Per una assignatura de l'IT estic escrivint el guió d'una pel·li amb l'Helena Tornero. Penso que és interessant això de cedir, de renunciar... A mi m'ajuda després a l'hora d'escriure coses meves, perquè em costa molt renunciar i en el fons penso que escriure és renunciar.

Com? Aprofundeix.

De vegades noto que les meves obres tendeixen a dispersar molt el conflicte principal, perquè em surten coses que m'agraden i que les vull posar de totes totes, i per separat estan bé, però per a aquella obra no serveixen. I s'ha de ser capaç de dir «això no ho poso», «a això hi renuncio». En una obra no hi cap tot, s'ha de saber treure'n coses. Però això és interessant escriure amb una altra persona, perquè ho has de fer constantment.

Si a més el diàleg et permet distanciar-te de l'objecte i jugar, millor, no?

Sí, i com he dit abans, parlar amb l'altre retarda el moment d'escriure, i crec que això fa créixer molt les obres, perquè mentre parles no has decidit res, pots meditar. En el moment que comences a escriure, per poc que vulguis ja estàs decidint, concretant... I potser descartant idees bones. Això m'ho va explicar un cop la Teresa Vilardell, i crec que és una de les coses més importants que he après a l'IT, conjuntament amb les anàlisis del Carles Batlle.

O sigui que per a tu escriure és un treball de descartar.

Sobretot de triar. I en triar, descartes. Descartes, Kant, Plató... Ha, ha, ha.

Creus que seria interessant emprendre un projecte d'escriptures col·lectives amb dramaturgs joves de Catalunya?

Penso que seria molt interessant, sobretot pensant en les noves tecnologies, que ens ofereixen formes de comunicar-nos o que poden servir molt per a un projecte d'aquestes caracte-

rístiques. Aquest tipus de projectes van molt associats a la passió pel teatre, perquè són projectes que difícilment poden tenir una sortida econòmica, és clar que en el teatre poques coses tenen una sortida econòmica. El que passa és que també és cert que seria molt important la figura d'un coordinador o dinamitzador. I caldria una persona amb empena, temps i talent per aconseguir que tot vagi cap a un lloc concret. O sigui, algú com tu.

Ei, això no ho poso!

Per què no? Ho he dit!

Però... Aixxxx...

Si ho he dit, ho has de posar. Per cert, no m'has preguntat res sobre la bondat dels meus personatges. No trobes que en general a les meves obres el personatges són massa bons?

És veritat.

M'agrada que els conflictes sorgeixin de les situacions, de les ganes de fer bé una cosa i no saber-ne, de l'error més que de la maldat, potser perquè en general sempre he tingut la sort d'envoltar-me de gent bona... M'agrada pensar que les persones

fan les coses per un motiu, no només per fer mal, encara que involuntàriament el facin.

T'interessa la manca d'habilitats en els teus personatges?

Sí, el no saber... Fer les coses creient que les fas bé...

Llavors estem molt d'acord en això!

Sí.

Fa temps, tu i jo, després d'una xerrada al bar de l'IT, vam començar junts un projecte d'escriptura que finalment no va funcionar. Ara has decidit continuar-ho tu sola. Parla'ns d'aquest projecte.

Sí, volíem fer una obra en dos monòlegs solapats, i jo vaig decidir continuar amb el meu, però ara són cinc personatges. És una història que passa en un camp de futbol.

De què tracta?

Bé, és que són cinc personatges, i cadascun té una línia, pràcticament. Però l'eix principal és un futbolista, i encara que sembli estrany, parla de quan un és conscient de les seves pròpies limitacions, sobretot intel·lec-

tuals. He creat les cinc històries per separat gairebé com si fossin cinc obres diferents, pensant que tots cinc personatges són davant d'un mateix partit de futbol. Aleshores, un cop creades, he buscat els punts de connexió en el moment en què es creuen les històries.

Avui, 24 de gener, en quin punt del procés està el text?

L'estructura està tota sencera, però pel que fa al diàleg em falta escriure un terç de l'obra. Però no vull explicar res més, perquè és el text que probablement faré de lectura al cicle i no m'agradaria desvetllar gaire res.

Ets ajudant de direcció de Sergi Belbel. Què tal?

Molt bé. Home, per a mi es com un regal del cel poder treballar amb ell, és una persona molt coherent amb el que fa i, sobretot, una persona que desborda passió pel teatre. Quan era profe meu de l'IT (i teu), ja ho vaig notar: una persona que estima el teatre. Donant classes això es nota molt. I a la feina és exactament igual, s'emociona... De vegades m'escrui sms a les 4 del matí perquè se li ha

acudit una idea per a una escena! Quan està en un projecte, no pot deixar de pensar en allò dia i nit, i és un gust veure que hi ha gent que viu això amb tanta passió.

La passió en el teatre... Sembla que hi ha gent que fa teatre sense passió. És una mica estrany, no?

Sí, molt, però potser viuen la passió d'una manera que no l'exterioritzen... No ho sé. Realment, més que estrany hauria de semblar impossible.

S'han posat en escena obres teves?

Consell familiar, una obra que es va estrenar a Tarragona, alguns exercicis de l'IT i alguna lectura. Ara el Marc Artigau està muntant una obra meva, *Marc i Paula*. M'agraden les representacions amb pocs recursos, en sales petites. M'agrada el teatre petit, uns actors i un text, i poca cosa més.

Acaba de passar un cargolet i m'ha preguntat si tens un dramaturg viu preferit. Què li dic?

Que tu. M'agrada molt com escrius tu, i també m'agrada molt el Jordi Casanovas, sobretot per la seva manera de viure el teatre, amb la seva

companyia, perquè és jove i escriu com un autor jove, i perquè té molt present el públic a l'hora d'escriure. M'agrada el Galceran pels seus recursos dramàtics, per les eines, i m'encanta l'última obra que ha escrit el Sergi Belbel, i no és perquè treballi amb ell!

És possible que tots aquests lleixin aquesta entrevista. Vols dir-los alguna cosa?

A tu, que tinc ganes de veure't. Al Casanovas, que és un *crack*, que m'agradaria ser com ell, però que no tinc la seva constància. Al Galceran, que malgrat que ens hem vist diverses vegades mai ens han presentat, i al Sergi que... No et queixaràs de la propaganda!